

Warszawa, dnia 24 kwietnia 2015 r.

ZASTĘPCA PREZESA
KASY ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

0000-UB.021.11.2015

**Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej
Polskiej**

Szanowny Panie Przewodniczący

W odpowiedzi na pismo z dnia 30 marca 2015 r., znak: BPS/KU-034/851/4/15, w sprawie sporządzenia opinii w przedmiocie rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (druk senacki nr 851) oraz oceny skutków finansowych wejścia ustawy w życie, uprzejmie informuję, że Kasa zgłasza następujące uwagi do ww. projektu:

1. Projektowane zapisy ustawy dają możliwość kontynuowania ubezpieczenia społecznego rolników osobom, które bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do świadczeń wymienionych w projekcie ustawy były objęte ubezpieczeniem społecznym rolników. Przepisy te nie uwzględniają natomiast możliwości podlegania temu ubezpieczeniu przez osoby, które bezpośrednio przed dniem uzyskania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna, nie będą spełniały warunków do podlegania ubezpieczeniu w KRUS z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej (wykonywania stałej pracy) z datą wcześniejszą niż data uzyskania tych świadczeń. W związku z tym proponuje się rozważenie możliwości wprowadzenia do projektu ustawy zapisów umożliwiających obejmowanie ubezpieczeniem emerytalno-rentowym także wyżej wymienione osoby w okresie pobierania świadczenia.
2. W art. 1 pkt 4 projektu ustawy, zdaniem Kasy, przepis art. 17a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wymaga dookreślenia poprzez wskazanie, że ustanie ubezpieczenia, o którym mowa w tym przepisie, dotyczy wyłącznie ubezpieczenia emerytalno-rentowego. Ponadto z treści art. 1 pkt 4 projektu ustawy wynika, że ubezpieczenie emerytalno-rentowe osób pobierających

świadczenia z tytułu opieki nad osobami niepełnosprawnymi, nie ustaje, a składka jest opłacana przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) przez czas niezbędny do uzyskania przez ubezpieczonego dwudziestopięcioletniego okresu tego ubezpieczenia. Projektowane zapisy ustawy uniemożliwiają wyłączenie z ubezpieczenia emerytalno-rentowego osób pobierających świadczenia, po zaprzestaniu opłacania za te osoby składki na to ubezpieczenie przez wójta. W związku z tym niezbędne jest wprowadzenie w projekcie ustawy zapisów określających termin ustania ubezpieczenia emerytalno-rentowego po zaprzestaniu opłacania składek przez wójta na to ubezpieczenie.

3. Projektowana ustawa przewiduje wprowadzenie nowych podstaw wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe nie określając jednocześnie parametru stopy procentowej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za osobę pobierającą świadczenie wymienione w projekcie ustawy.
4. Wprowadzenie nowych podstaw wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za osoby, które uzyskały prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekunów odpowiadającej wysokości otrzymywanego świadczenia z tytułu opieki nad osobą niepełnosprawną zmienia dotychczas obowiązującą zasadę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Zgodnie bowiem z art. 17 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników za wszystkie osoby podlegające ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, w tym za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem i beneficjentów rent strukturalnych, podstawowa składka miesięczna na to ubezpieczenie opłacana jest w wysokości 10% emerytury podstawowej. W związku z tym, zdaniem Kasy, wydaje się uzasadnione określenie wysokości składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe osób sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w określonej ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników wysokości, tj. określonej art. 17 ust. 1 ustawy.
5. Przepis art. 2 projektu ustawy wymaga dookreślenia pojęcia „okres ubezpieczenia społecznego rolników” poprzez wskazanie, że dotyczy okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego określonego ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Jednocześnie informuję, że w okresie od 15 maja 2014r. do 31 marca 2015r. z uwagi na zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego lub wykonywania pracy w takim gospodarstwie, w związku z przyznaniem prawa do zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego z ubezpieczenia społecznego rolników wyłączono 5 303 osoby. Uwzględniając wyżej wymienione dane oszacowano, że liczba osób wyłączonych z ubezpieczenia z tego tytułu w ciągu roku może obejmować około 6 300 osób. W związku z tym przyjęto, że liczba osób, którym projektowana regulacja umożliwi podleganie ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu może kształtować się na podobnym poziomie.

Przyjmując założenie, że miesięczna składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za te osoby opłacana będzie przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) w wysokości określonej ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników tj. 10% emerytury podstawowej, skutki finansowe wejścia w życie ustawy szacuje się w kwocie około 6,7 mln zł rocznie. Oszacowane skutki finansowe oraz przyjęte założenia do ich określenia zawiera załącznik nr 1 do pisma.

Natomiast skutki finansowe wejścia w życie ustawy, przy założeniu, że miesięczna składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za osoby, które uzyskają prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekunów, odprowadzana będzie w wysokości określonej ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. w wysokości 27,52% (tj. składka na ubezpieczenie emerytalne w wysokości 19,52% + składka na ubezpieczenie rentowe 8% = 27,52%) od podstawy wymiaru składek odpowiadającej wysokości otrzymywanego świadczenia z tytułu opieki nad osobą niepełnosprawną, szacuje się w kwocie około 15,6 mln zł rocznie. Oszacowane skutki finansowe oraz przyjęte założenia do ich określenia zawiera załącznik nr 2 do pisma.

Porównanie skutków wprowadzenia regulacji w zakresie kosztów opłacania składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w zależności od sposobu ich ustalania zawiera poniższa tabela.

Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian (mln zł)											
Czas w latach	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (1-10)
Wysokość składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w KRUS liczona w wysokości podstawowej składki na ubezpieczenie społeczne rolników tj. 10% kwoty emerytury podstawowej (88,0 zł miesięcznie)	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	67,0
Wysokość składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w KRUS liczona w wysokości 27,52% kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	156,0
Różnica	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9	-89,0

Jednocześnie szacuje się, że grupa osób, które mogą skorzystać z przepisu art. 2 projektu ustawy będzie niewielka, a wydatki na te świadczenia nie spowodują znaczącego wzrostu wydatków Funduszu Emerytalno-Rentowego. Szacowny wzrost wydatków na emerytury rolnicze w kolejnych latach przedstawiono w załączniku nr 3.

Dodatkowo, zdaniem Kasy, w celu realizacji projektowanych przepisów niezbędnym wydaje się wprowadzenie stosownych zmian w przepisach:

- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,

w zakresie obowiązku informowania Kasy przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta o osobach, które uzyskają świadczenia wskazane w projekcie ustawy oraz trybu opłacania przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za te osoby.

Ponadto wskazany w art. 3 projektu ustawy termin wejścia w życie przepisów spowoduje trudność w ich realizacji w związku koniecznością wprowadzenia zmian w systemach informatycznych Kasy z zachowaniem postanowień umów zawartych w trybie zamówień publicznych. W związku z tym każdorazowa zmiana przepisów skutkująca koniecznością modyfikacji systemów informatycznych Kasy wymaga dłuższego okresu vacatio legis.

2 Jowaszewski

ZASTĘPCA PREZESA
Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Janina Piszczółkowska

**Oszacowana kwota składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w KRUS
za rolników i domowników sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi
w wysokości podstawowej składki miesięcznej na to ubezpieczenie, tj. 10% kwoty emerytury
podstawowej**

Wyszczególnienie	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian (mln zł)											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	łącznie (1-10)	
Dochody ogółem	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	67,0
KRUS - składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	67,0
Wydatki budżetu państwa	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	67,0
- składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	67,0

Przyjęte założenia:

1) Miesięczna składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe odprowadzana jest w określonej ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników wysokości 10% kwoty emerytury podstawowej (od 01.03.2015r. emerytura podstawowa wynosi 880,45zł) tj. w kwocie 88 zł i kwota ta jest niezmienna dla kolejnych lat.

2) Oszacowana miesięczna liczba ubezpieczonych w KRUS rolników i domowników sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi stanowić może około 6 300 osób. Powyższe oszacowano na podstawie informacji z OR KRUS o liczbie osób, które w okresie od 15 maja 2014r. do 31 marca 2015r. (w okresie ok. 10 miesięcy) zostały wyłączone z ubezpieczenia społecznego rolników z uwagi na zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego lub wykonywania pracy w takim gospodarstwie w związku z przyznaniem prawa do zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego, która wyniosła 5 303 osoby. Jednocześnie przyjęto, że oszacowana liczba ubezpieczonych w KRUS rolników i domowników sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi jest niezmienna w skali roku oraz dla kolejnych lat.

3) Liczba osób korzystających ze świadczeń jest niezmienna mimo zmian zachodzących w związku z utratą prawa do świadczeń przez niektóre osoby i uzyskania tego prawa przez osoby nowe.

**Oszacowana kwota składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w KRUS
za rolników i domowników sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi
w wysokości 27,52% podstawy tj. kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego
lub zasiłku dla opiekuna**

Wyszczególnienie	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian (mln zł)										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (1-10)
Dochody ogółem	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	156,0
KRUS - składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	156,0
Wydatki budżetu państwa	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	156,0
- składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	156,0

Przyjęte założenia:

1) Miesięczna składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe odprowadzana jest w wysokości 27,52% (zgodnie z art. 15 i 22 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych: 19,52% ubezpieczenie emerytalne i 8% ubezpieczenie rentowe) od podstawy, którą stanowi odpowiednio:

- wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego (520zł) i wynosi 143,1 zł,
- wysokość zasiłku dla opiekuna (520zł) i wynosi 143,1 zł,
- albo wysokość świadczenia pielęgnacyjnego (1200zł) obowiązująca w okresie 01.01.2015 do 31.12.2015 i wynosi 330,24 zł.

Wysokość miesięcznej składki jest niezmienna dla kolejnych lat.

2) Oszacowana miesięczna liczba ubezpieczonych w KRUS rolników i domowników sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi stanowić może około 6 300 osób. Powyższe oszacowano na podstawie informacji z OR KRUS o liczbie osób, które w okresie od 15 maja 2014r. do 31 marca 2015r. (w okresie ok. 10 miesięcy) zostały wyłączone z ubezpieczenia społecznego rolników z uwagi na zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego lub wykonywania pracy w takim gospodarstwie w związku z przyznaniem prawa do zasiłku dla opiekuna, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego, która wyniosła 5 303 osoby. Jednocześnie przyjęto, że oszacowana liczba ubezpieczonych w KRUS rolników i domowników sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi jest niezmienna w skali roku oraz dla kolejnych lat.

3) Przyjęto równy rozkład liczby osób uprawnionych do przedmiotowych świadczeń tj. z oszacowanej liczby ubezpieczonych w KRUS

(6300):

-1/3 stanowią uprawnieni do specjalnego zasiłku opiekuńczego,

-1/3 stanowią uprawnieni do zasiłku dla opiekuna,

-1/3 stanowią uprawnieni do świadczenia pielęgnacyjnego.

4) Liczba osób korzystających ze świadczeń jest niezmienna mimo zmian zachodzących w związku z utratą prawa do świadczeń przez niektóre osoby i uzyskania tego prawa przez osoby nowe.

Oszacowana kwota wydatków Funduszu Emerytalno-Rentowego na emerytury rolnicze przyznawane osobom, za które składka na ubezpieczenie emerytalno-rentowe finansowana będzie z budżetu państwa, z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej w związku z uzyskaniem prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna

Wyszczególnienie	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian (w mln zł)										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (1-10)
Wydatki FER	1,5	4,5	7,4	10,5	13,5	16,5	19,5	22,5	25,5	28,5	149,9

Przyjęte założenia:

- 1) 75% liczby osób wyłączonych z ubezpieczenia społecznego rolników z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej w związku z uzyskaniem prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna - powróci do systemu rolniczego.
- 2) Około połowa z osób włączonych do ubezpieczenia, uzyska prawo do emerytury rolniczej w ciągu najbliższych 10 lat, tj. ok. 240 osób rocznie.
- 3) Wysokość emerytury rolniczej za 25 lat ubezpieczenia społecznego rolników wynosi 1.038,93 zł i jest stała w kolejnych latach (bez uwzględnienia skutków waloryzacji).